

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/33/2023
Identifikačné číslo spisu: 6119010573
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Zeleňaková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6119010573.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného C. C., pre zločin falšovania pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 30. januára 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného C. C. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. januára 2022, sp. zn. 5To/21/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného C. C. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 15. októbra 2019, sp. zn. 7T/38/2019, bol obvinený C. C. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný vinným pre zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. g), ods. 2 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

1) v presne nezistenej dobe, na nezistenom mieste a nezisteným spôsobom získal do svojej dispozície 2 ks falzifikátov euro bankoviek v nominálnej hodnote 50,00 Eur, obidve s rovnakým sériovým číslom D číslo tlačovej dosky I indikatív ECB: R Q v stupni kvality napodobnenia „4 - menej podarené falzifikáty“ a vediac o tom, že disponuje len falzifikátmi a nie pravými bankovkami dňa 25. apríla 2018 v čase o 10.30 h v J. J. na ulici Y. XX vošiel do priestorov prevádzky herne „J. AG G.“ a s požiadavkou o rozmenenie bankoviek oslovil tam prítomnú krupierku J. V., nar. XXXX, bytom O. XX, J. J., ktorá však na základe vlastného nadobudnutého podozrenia o falzifikátoch rozmenenie peňazí odmietla, po čom opustil prevádzku herne,

2) dňa 19. apríla 2019 asi o 21.00 h sa vlámал do bytového domu na ulici V. E. XXXX/X v J. J. tak, že nožikom vypáčil vchodové dvere, vošiel dnu, nožikom vypáčil dvere do technickej miestnosti, odkiaľ odcudzil bicykel značky Merida, cyklistickú prilbu, čím takto majiteľke Ing. I. D., trvale bytom G. XX, J. J. odcudzením vecí spôsobil škodu vo výške 317,67 Eur, bol za taký čin v predchádzajúcich 24

mesiacoch odsúdený, a to rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 5T/11/2018 zo dňa 26. 07. 2018, právoplatným dňa 11. 08. 2018, pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 3 písm. b) Trestného zákona k trestu odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov so zaradením na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona, § 43 Trestného zákona úhrnný a ďalší trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 4 mesiace, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd prvého stupňa uložil obvinenému aj trest prepadnutia vecí, a to vreckového nožníka a drevenej latky a podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku mu uložil povinnosť nahradiť škodu poškodenej Ing. I. D., nar. XX. I. XXXX, trvale bytom G. XX, J. J., vo výške 30.000,- Eur.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 25. januára 2022, sp. zn. 5To/21/2020 podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku, zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe je výkonu a zároveň na základe § 322 ods. 1 Trestného poriadku sám rozhodol tak, že obvinenému podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 6 (šesť) mesiacov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti naposledy označenému rozsudku krajského súdu podal obvinený, prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Petry Kanianskej, advokátky so sídlom v Banskej Bystrici, Horná 13, vo svoj prospech dovolanie z dôvodov plynúcich z ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

V písomných dôvodoch podaného dovolania po poukázaní na rozhodnutia súdov nižšieho stupňa ohľadom skutku 1) vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa (okrem iného) rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdeným skutkom dopustil s tým, že súd môže, podľa názoru obvineného, v dovolacom konaní prekvalifikovať, na podklade zisteného skutkového stavu a vykonaných dôkazov, stíhaný skutok z trestného činu aj na konanie, ktoré prípadne nie je trestným činom, pričom takýto záver môže dovolací súd urobiť vtedy, ak pri preskúvaní rozhodnutia zistí, že určitá okolnosť potrebná pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu nebola preukázaná, keďže právny záver o protiprávnosti určitého činu musí mať podklad v zodpovedajúcich skutkových okolnostiach obsiahnutých v odsudzujúcom rozsudku. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na rozhodnutia: NS ČR NS 20/2003-T494, NS 22/2003-T511, NS 23/2003-T527, NS 24/2003-T571, NS 28/2004-T588. Vo vzťahu k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal, že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, pretože súd sa pred meritorným rozhodnutím nezaoberal navrhnutým dôkazom s tým, že uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, čomu zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), respektíve rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 208 a § 274 ods. 1 Trestného poriadku). Dovolateľ ďalej namietal, že počas celého vyšetrovania boli získavané dôkazy len v jeho neprospech a žiadnym spôsobom neboli zadovážované dôkazy v jeho prospech, ktoré by preukazovali jeho nevinu, pričom týmto konaním bola, podľa jeho názoru, porušená základná zásada trestného konania upravená v § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Obvinený taktiež zdôraznil, že nemal vedomosť o

tom, že bankovky boli falošné, čo uvádzal v priebehu celého konania, a preto ich ani nemohol použiť s úmyslom ako falošné, v dôsledku čoho chýba na jeho strane vôľová zložka, teda úmysel. V nadväznosti na uvedené doplnil, že orgán činný v trestnom konaní nevykonával navrhovaný dôkaz, ktorý by mohol preukázať jeho tvrdenia, že skutok, za ktorý bol odsúdený, neurobil, pričom takýmto postupom boli porušené jeho základné práva a slobody na spravodlivý súdny spor, ktoré mu garantuje Ústava Slovenskej republiky. V podstate na základe vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku a súčasne, aby zrušil napadnuté rozhodnutie vrátane predchádzajúceho rozhodnutia okresného súdu a prikázal odvolaciemu súdu, ako aj súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu opäť prerokovali a rozhodli.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Banská Bystrica (ďalej tiež „prokurátor“), ktorý vyjadril názor, že v napadnutom rozsudku ustálený skutkový stav má oporu vo vykonaných dôkazoch, ktoré boli súdom vyhodnotené v súlade s požiadavkami § 2 ods. 12 Trestného poriadku, pričom krajský súd podrobne uviedol, ktoré skutočnosti považoval za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval s tým, že s námietkami obvineného, ktoré uvádza v dovolaní, sa vysporiadal už okresný ako aj krajský súd. Dovolateľa, podľa názoru prokurátora, usvedčuje najmä svedkyňa V., ktorá potvrdila, že obvineného v predmetný deň videla na kamerách, videla, ako pred herňu prišlo auto, obvinený doň nasadol a oproti čelnému sklu si s neznámou osobou v aute obzerali bankovku, následne obvinený vošiel do herne a chcel rozmeniť 50-eurovú bankovku, o ktorej po kontrole fixkou svedkyňa zistila, že je falošná, pritom z výpovede svedka C. T. vyplynulo, že obvinenému v čase, keď sedeli v aute pred herňou povedal, že bankovka je falošná a keďže obvinený na hlavnom pojednávaní využil svoje právo a k veci odoprel vypovedať, okresný súd prečítal jeho výpoveď z prípravného konania, z ktorej vyplynulo, že skutok prebiehal v podstate zhodne ako je uvedené v obžalobe, aj keď sa obvinený z jeho spáchania necítil byť vinným. Prokurátor ďalej poukázal na to, že v súlade s výpoveďami svedkov, ako aj samotného obvineného (z prípravného konania) vyznel odborný posudok na falzifikáty NBS a listinné dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní (uvedené na strane 5 napadnutého rozsudku). Z uvedeného dôvodu ani krajský súd nemohol, podľa názoru prokurátora, prihliadnuť k obhajobe obvineného v tom smere, že do herne išiel zistiť, či je predmetná bankovka pravá, keďže jemu sa zdala byť pravá, lebo nemal veľa skúseností s takýmito bankovkami, v tom čase užíval drogy, ktoré mohli ovplyvniť jeho vnímanie a podobne, považujúc ju za účelovú prednesenú, v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti alebo znížiť ju na minimum. V tomto prípade bolo pre trestnú zodpovednosť dovolateľa, podľa názoru prokurátora, rozhodujúce to, že do herne si neprišiel overiť, či je bankovka pravá, ale jednoznačne bolo preukázané, že obvinený už pred vstupom do herne bol informovaný svedkom C. T., že predmetná bankovka je falošná, napriek tomu do herne vošiel s tým, že chcel 50-eurovú bankovku „rozmeniť“, čo bez pochybnosti potvrdila svedkyňa B. V.. Vzhľadom na vyššie uvedené krajský súd, podľa názoru prokurátora, správne ustálil, že obvinený konal v nepriamom úmysle, pretože vedel, že svojím konaním (chcel rozmeniť 50-eurovú bankovku) môže spôsobiť porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzročený. Preto prokurátor právnu kvalifikáciu, použitú súdmi nižšieho stupňa, považoval za správnu a vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné

odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a následne aj v § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Porušenie práva na obhajobu je síce dôvodom pre podanie dovolania [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], avšak zákon (teda Trestný poriadok) pre uplatnenie takéhoto dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (teda nie každé aj bezvýznamné porušenie tohto práva zakladá vyššie označený dovolací dôvod).

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011.

Naplnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu videl obvinený predovšetkým v tom, že súd sa pred meritorným rozhodnutím nezaoberal navrhnutým dôkazom, že orgán činný v trestnom konaní nevykonal navrhovaný dôkaz, ktorý by mohol potvrdiť jeho tvrdenia v tom smere, že skutok, za ktorý bol odsúdený, neurobil. V neposlednom rade v tejto súvislosti namietal, že počas vyšetrovania boli získavané dôkazy len v jeho neprospech a neboli zadovážované dôkazy v jeho prospech, ktoré by preukazovali jeho nevinu.

K vyššie uvedeným námietkam obvineného je však potrebné uviesť, že za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, respektíve uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011).

Súd vykonávajúci dokazovanie teda návrhmi strán ani ich názormi, čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný. Je výlučne na zvážení súdu, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam, a vykonanie ktorého naopak, nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila („argumenta ponderantur, non numeratur“). Súd je však povinný s návrhmi strán v konaní, čo do rozsahu dokazovania, sa vysporiadať (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 5Tdo/54/2019, 4Tdo/34/2018).

Vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku je obvinený síce v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, je ale na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 116/2014).

Z vyššie uvedeného a podaného dovolania je však zrejmé, že obvinený vo svojom dovolaní neoznačil žiaden konkrétny dôkaz, ktorý navrhol, a ktorého vykonanie súdy nižšieho stupňa odmietli, pritom vychádzajúc z ustanovení § 374 ods. 1 Trestného poriadku a § 385 ods. 1 Trestného poriadku, je úlohou obvineného (kvalifikovane zastúpeného obhajcom), keďže dovolacie konanie je výlučne návrhovým konaním (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 1/2010), aby v podanom dovolaní vecne špecifikoval konkrétne chyby dovolaním napádaného rozhodnutia prípadne konania, ktoré mu predchádzalo, pritom úlohou dovolacieho súdu nie je domýšľať si, či hľadať, v čom by mohli spočívať konkrétne dôvody obvineného námietok (primerane napríklad rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 518/2019) s tým, že je už vecou dovolacieho súdu, aby takto vecne špecifikované konkrétne chyby podradil pod príslušné ustanovenie § 371 Trestného poriadku a posúdil jeho ne/naplnenie (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 120/2012).

Napriek tomu, nad rámec uvedeného, pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že z rozhodnutia okresného súdu (ako aj predloženého spisu), je zrejmé, že súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní konanom 15. októbra 2019 odmietol podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku návrh obvineného, podaný prostredníctvom jeho obhajcu, na vykonanie dôkazu, a to výsluchu svedka C. V., ktorého adresu však obhajoba nemala k dispozícii, a ktorý mal dosvedčiť, že sa svedok W. už v minulosti mal pokúsiť zaplatiť falošnou bankovou. Okresný súd na strane 5, posledný odsek, svojho rozhodnutia uviedol, že vykonanie navrhovaného dôkazu odmietol z dôvodu, že sa týka okolnosti, ktorá je pre rozhodnutie nepodstatná (pričom zároveň v dôvodoch napadnutého rozsudku okresného súdu dostatočným spôsobom rozviedol, o ktoré dôkazy oprel svoj záver o vine obvineného, akými úvahami sa pri tom spravoval a ako sa vysporiadal s obhajobou obvineného). Zároveň dôvodil, že predvolať vyššie uvedeného svedka bez akýchkoľvek identifikujúcich údajov nebolo ani zo strany súdu možné.

Z uvedeného je teda zrejmé, že súd prvého stupňa sa dôkazným návrhom obvineného zaoberal, procesne naň reagoval a pred meritorným rozhodnutím, teda pred vyhlásením v úvode tohto rozhodnutia označeného rozsudku, ho odmietol, pričom krajský súd nemal voči tomuto jeho postupu žiadne výhrady. Zároveň v dôvodoch spomínaného rozhodnutia okresný súd, ako je to vyššie uvedené, vysvetlil, prečo dotknutý návrh na doplnenie dokazovania odmietol, pričom tento obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu prvého stupňa o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, ktorú nie je možné považovať za svojvoľnú, či arbitrárnu, dovolací súd v rámci dovolacieho konania, nie je oprávnený preskúmať, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom podľa § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou, Trestného poriadku, podľa ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (primerane už spomínané rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom R 7/2011).

Vo vzťahu k dôkaznému návrhu, ktorý obvinený doručil až krajskému súdu 29. decembra 2021 dožadujúc sa výsluchu svedkyne B. V. za účelom potvrdenia, že si nechcel bankovku rozmeniť, ale

overiť jej pravosť, je potrebné uviesť, že pokiaľ v odvolacom konaní strana navrhla vykonať dôkaz a odvolací súd, konajúci na verejnom zasadnutí, jej nemieni vyhovieť, nie je potrebné, aby návrh formálne (s odrazom v zápisnici o verejnom zasadnutí) odmietol (na rozdiel od súdu prvého stupňa konajúceho na hlavnom pojednávaní). Z hľadiska zachovania práv obhajoby [čomu zodpovedá aj dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] je podstatné, či sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s návrhom, respektíve dôkaznou situáciou vo vzťahu k návrhom dotknutej okolnosti vysporiadal, pričom k takému vysporiadaniu môže dôjsť aj konkrétnym odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s jeho prípadným doplnením (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 43/2018).

Krajský súd na strane 5, šiesty odsek, svojho rozsudku konštatoval, že skutok pod bodom 1) má oporu vo vykonanom dokazovaní, ktoré bolo zo strany okresného súdu vyhodnotené v súlade s požiadavkami § 2 ods. 12 Trestného poriadku a § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Poukazujúc na výpoveď svedkyne B. V. (strana 5, odsek 8, rozsudku) odvolací súd konštatoval, že práve z jej výpovede je zrejmé, že obvinený chcel 50-eurovú bankovku rozmeniť (a nie sa informovať ohľadom jej pravosti, ako to tvrdil obvinený), pritom dotknutá svedkyňa, ako je to zrejmé z rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, bola na hlavnom pojednávaní pred súdom prvého stupňa vypočutá. Preto skutočne nebol dôvod spomínanú svedkyňu opätovne predvolávať a opätovne ju vypočúvať na otázku (prečo obvinený vošiel do herne), na ktorú už spoľahlivo a presvedčivo odpovedala (lebo chcel zmeniť 50-eurovú bankovku, nie overiť si jej pravosť).

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenaplnil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho/miernejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda situácia, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018).

Naposledy citované ustanovenie teda slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb a jeho znenie za bodkočiarkou vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa [primerane uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)].

Dovolací súd teda hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, a ktorý je vymedzený v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku, zodpovedá

znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu, pod ktorú bol napadnutým rozsudkom podradený.

Dovolateľ bol v úvode označeným rozsudkom okresného súdu v jeho bode 1) [ohľadom skutku pod bodom 2) urobil obvinený na hlavnom pojednávaní vyhlásenie o vine, ktoré súd prvého stupňa prijal, pričom tento skutok nebol ani predmetom podaného dovolania] uznaný vinným zo zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona.

S takto ustáleným právnym posúdením zisteného skutku sa krajský súd, ako to vyplýva z jeho v úvode označeného rozsudku, bez výhrad stotožnil.

Zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona sa okrem iného dopustí ten, kto falšované peniaze dá ako pravé.

Z obsahu skutku tak, ako ho súd prvého stupňa ustálil a pojal do takzvanej skutkovej vety svojho rozsudku, a s ktorým sa krajský súd bezo zmeny stotožnil, v podstate (zjednodušene povedané) plynie, že obvinený získajúc do svojej dispozície 2 ks falzifikátov euro bankoviek v nominálnej hodnote 50,00 Eur, viediac o tom, že ide o falzifikáty, vošiel 25. apríla 2018 v čase o 10.30 hodine v J. J., na ulici Y. XX, do prevádzky herne, v ktorej požiadal tam prítomnú krupiérku B. V. o rozmenenie bankoviek, čo dotknutá krupiérka na základe vlastného podozrenia, že ide o falzifikát, odmietla.

Vzhľadom na to, že obvinený viediac o tom, že ide o falzifikáty 50-eurových bankoviek požiadal o ich rozmenenie (teda dal ich ako pravé), nepochybne svojím konaním znaky zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona, naplnil. Súd nižšieho stupňa preto skutok 2), tak ako ho ustálili, správne právne kvalifikovali.

Na naplnenie znaku „dá falšované alebo pozmenené peniaze ako pravé“ v ustanovení § 140 ods. 1 alinea 2 Trestného zákona (teraz § 270 ods. 2 alinea 3 Trestného zákona) stačí akékoľvek páchatelovo odovzdanie falšovaných alebo pozmenených peňazí inej osobe ako pravých, napríklad pri pôžičke; nie je rozhodujúce, akým spôsobom naložili s falšovanými alebo pozmenenými peniazmi ich noví držiteľia (R 58/1978).

Ako to už bolo vyššie uvedené vychádzajúc z ustanovenia § 374 ods. 1 Trestného poriadku je úlohou obvineného (kvalifikovane zastúpeného obhajcom), aby v podanom dovolaní vecne špecifikoval konkrétne chyby rozhodnutia, prípadne konania, ktoré mu predchádzalo, pričom je už vecou dovolacieho súdu, aby takto vecne špecifikované konkrétne chyby podradil pod príslušné ustanovenie § 371 Trestného poriadku a posúdil jeho ne/naplnenie (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 120/2012).

Napriek tomu, že obvinený pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku podradil námietku spočívajúcu v tom, že nemal vedomosť o tom, že bankovky sú falošné, a teda ich nemohol použiť s úmyslom ako falošne, v dôsledku čoho uňho chýba vôľová zložka, najvyšší súd skúmal, či predmetná argumentácia nesmeruje skôr k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Záver o tom, či v prejednávanej veci existuje zavinenie v zmysle Trestného zákona a v akej forme (teraz § 15 a § 16 Trestného zákona), je záverom právnym. Tento právny záver o subjektívnych znakoch trestného činu sa však musí zakladať na skutkových zisteniach súdu vyplývajúcich z vykonaného dokazovania rovnako ako záver o objektívnych znakoch trestného činu. Skutočnosti duševného (psychického) života významné pre právny záver o tom, či tu je zavinenie a v akej forme, sú predmetom dokazovania práve tak, ako všetky ostatné okolnosti naplňujúce znaky trestného činu. Pri zisťovaní okolností, ktoré majú význam pre záver o zavinení, nemožno vopred prikladať osobitný význam žiadnemu dôkaznému prostriedku, ale na zavinenie a jeho formu treba usudzovať zo všetkých konkrétnych okolností, za ktorých bol trestný čin spáchaný a zo všetkých dôkazov významných z tohto

hľadiska, vrátane priznania obvineného, pokiaľ existuje. So zreteľom na zásadu voľného hodnotenia dôkazov (teraz § 2 ods. 12 Trestného poriadku) zákon neprikladá a priori žiadnemu dôkazu osobitný význam. Nemožno preto len zo skutočnosti, že obvinený skutok poprel, vyvodiť, že zistenie priameho úmyslu neprichádza do úvahy. Tento úmysel, tak ako iné formy zavinenia, možno zistiť aj na podklade iných dôkazov, nielen z priznania obvineného (primerane R 60/1972).

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa. Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak, ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek doplniť a meniť (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 3/2011).

Skutočnosti psychického života významné pre právny záver o tom, či v prejednávanej veci je/nie je zavinenie a v akej forme, sú predmetom dokazovania práve tak, ako všetky ostatné okolnosti naplňajúce znaky trestného činu a nemôžu byť preto realizované, respektíve prehodnocované v dovolacom konaní dovolacím súdom (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/22/2013, 6Tdo/49/2015).

Inak, zjednodušene povedané, vzhľadom na to, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom zisteným súdmi nižšieho stupňa, ktorý nie je oprávnený skúmať ani meniť [§ 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou, Trestného poriadku], v rámci dovolacieho konania je jeho úlohou už „len“ posúdiť, či skutok tak, ako bol ustálený súdmi nižšieho stupňa a pojatý do takzvanej skutkovej vety napadnutých rozhodnutí, sudy nižšieho stupňa správne právne posúdili vrátane zavinenia. Z ustálenej skutkovej vety rozsudku okresného súdu, s ktorej znením sa krajský súd bez výhrad stotožnil a z tam uvedených skutkových okolností, je možné úmysel na strane obvineného spoľahlivo identifikovať. Z už spomínanej ustálenej skutkovej vety totiž plynie, že obvinený vediac o tom, že disponuje falzifikátmi bankoviek, chcel tieto v herni rozmeniť a za tým účelom oslovil tam prítomnú krupiérku. Z takto vyjadreného skutku je, podľa názoru najvyššieho súdu, nepochybne zrejmé, že obvinený konal v priamom úmysle, keďže vedel, že rozmieňa, teda dáva falšované peniaze ako pravé, čo znamená, že chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone (daním falšovaných peňazí ako pravých) porušiť záujem chránený týmto zákonom (záujem spoločnosti na riadnom fungovaní trhového hospodárstva na základe bezpečnosti a spoľahlivosti peňazí a cenných papierov). Sudy nižšieho stupňa síce dospeli k záveru, že obvinený konal v nepriamom úmysle, to však nemá žiaden vplyv na inak správnosť a zákonnosť ich rozhodnutia, keďže pre trestnoprávnu zodpovednosť obvineného v tomto smere postačuje aj záver o nepriamom úmysle.

Námietky, ktorými obvinený napádal nepreukázanie subjektívnej stránky trestného činu falšovania pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [ale ani podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] zjavne nenapĺňajú, pretože ide o námietky skutkového charakteru, ktoré sú z dovolacieho prieskumu vylúčené, keďže v dovolacom konaní, ako to už bolo niekoľkokrát zopakované, správnosť a úplnosť skutkového stavu, dovolací súd nesmie skúmať a ani meniť, pritom súd prvého stupňa dostatočným, zrozumiteľným a logickým spôsobom, s ktorým sa krajský súd stotožnil, objasnil svoje úvahy vedúce ho k záveru o vine a treste obvineného, a ktoré nie je možné považovať za svojvoľné, či arbitrárne. Uvedenými námietkami sa obvinený v zásade dožadoval „iba“ iného hodnotenia vykonaných dôkazov podľa svojich predstáv, teda v zásade zmeny zisteného skutkového stavu vo svoj prospech, čo však dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [ale ani podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] z už vyššie uvedených dôvodov nenaplnia s tým, že okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia doplnených o argumentáciu krajského súdu [odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie

konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (primerane napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/2005, III. ÚS 17/2018)] v zásade dostatočným spôsobom, ktorý nie je možné považovať za svojvoľný, či arbitrárny, uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnal s obhajobou, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu, ako sa vysporiadal s obhajobou obvineného a prečo nevyhovел návrhom na vykonanie ďalších dôkazov.

Napriek tomu nad rámec uvedeného len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že okresný súd a ani krajský súd neuverili výpovedi obvineného v tom smere, že netušil, že peniaze nie sú pravé, na čo mala mať vplyv jeho zlá finančná situácia, prípadne konzumácia drog a v tomto smere presvedčivo dôvodili, že obvinený aj napriek tvrdeniam, že vďaka užívaniu návykových látok bola jeho rozpoznávací schopnosť znížená, si vedel detailne spomenúť a opísať priebeh skutku v inkriminovaný deň (čo o znížení jeho rozpoznávacej schopnosti nesvedčí), vo vzťahu k námietkam, že vďaka zlej finančnej situácii neprichádzal obvinený do kontaktu s 50,- eurovými bankovkami, a preto nevedel rozpoznať ich pravosť, dôvodili, že svedok C. T. obvineného upozornil, že bankovky sa mu zdajú byť falošné (dokonca až ako „hračkárske“), obvinený aj napriek tomu vystúpil z auta (kde si spolu so spomínaným svedkom bankovky prezerali) a vošiel do herne za účelom ich použitia, ako pravých (rozmenenia) s tým, že svedkyňa B. V. uviedla, že obvinený žiadal bankovky rozmeniť, nie overiť ich pravosť (po upozornení svedkom C. T., že sa zdajú byť falošné).

A aj keď úlohou dovolacieho súdu skutočne nie je dopĺňať dôvody rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že už zo samotného skutku plynie, že išlo o nepodarené falzifikáty, svedkovi sa javili ako hračkárske, preto aj obvinený si musel byť vedomý toho, že nejde o bankovky pravé a vzhľadom na to, že nešlo o vydarené falzifikáty, ktoré podľa názoru krajského súdu nemohli nikoho „oklamať“ v tom smere, že sú práve, odvolací súd obvinenému používajúc ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, trest významným spôsobom znížil.

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zjavne nenaplnil.

A už len záverom, keďže obvinený v podanom odvolaní vyjadril názor, že dovolací súd môže zmeniť napadnuté rozhodnutie a zistený skutok prekvalifikovať, najvyšší súd uvádza, že v dovolacom konaní, vychádzajúc z ustanovení § 382, § 386, § 392 Trestného poriadku a ďalších, platí kasačný princíp, čo znamená, že dovolací súd môže buď napadnuté rozhodnutie súdu nižšieho stupňa „potvrdiť“ tým, že dovolanie zamietne prípadne odmietne alebo napadnuté rozhodnutie zrušíť a vec vrátiť súdu nižšieho stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie, v žiadnom prípade však nemôže napadnuté rozhodnutie zmeniť.

Vzhľadom na to, že obvinený C. C. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyseľne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.